

JOŽEF STEFAN JE OBJAVLJAL V ANGLEŠČINI IN FRANCOŠČINI

STANISLAV JUŽNIČ

Filozofska fakulteta
Univerza v Ljubljani

Ključne besede: Stefanov problem, zgodovina fizike in kemije, *Philosophical Magazine*, Marian Koller, Andreas pl. Ettingshausen

Predstavljenih je dvajset prevodov skrajšanih poročil o Stefanovih temeljnih eksperimentalnih raziskavah, ki so izšli hkrati s Stefanovimi članki v nemškem jeziku. Angleške prevode so tiskali v reviji *The London, Edinburgh, and Dublin Philosophical Magazine and Journal of Science*. Vsaj dva od teh člankov sta bila objavljena tudi v francoskih prevodih v Parizu in Ženevi.

JOŽEF STEFAN PUBLISHED IN ENGLISH AND FRENCH LANGUAGES

We present twenty translations of abbreviations of Stefan's basic experimental research, which were published simultaneously with Stefan's articles printed in German language. English translations were issued in *The London, Edinburgh, and Dublin Philosophical Magazine and Journal of Science*. At least two of these studies were also published as French translations in Paris and Geneva.

Uvod

Jožef Stefan je nedvomno najpomembnejši slovenski znanstvenik vseh časov. Kljub siromašnemu otroštvu sta mu pot na Parnas tlakovali dve srečni okoliščini: izjemno vplivna podpora bohinjskega rojaka Mariana Kollerja in posledično številne prekomorske objave Stefanovih del v angleščini. Čeravno Jožef Stefan ni veliko potoval, je znal izkoristiti mednarodne povezave svojega mentorja Mariana Kollerja. Te so mu omogočile domala hkratne britanske prevode nemških razprav, ki jih je objavljajal na Dunaju in v Leipzigu. S tem si je Stefan pridobil mednarodni sloves kot le redek slovenski učenjak. V podpori tezi o mednarodni vpetosti tedanjih slovenskih izobražencev opisujemo dvajset prevodov skrajšanih poročil o Stefanovih temeljnih eksperimentalnih raziskavah, ki so izšli hkrati s Stefanovimi članki v nemškem jeziku. Angleške prevode so tiskali v reviji *The London, Edinburgh, and Dublin Philosophical Magazine and Journal of Science*. Vsaj dva od teh člankov sta bila objavljena tudi v francoskih prevodih v Parizu in Ženevi.